

KWALITEITSNORMEN
OPLEIDING EN NASCHOLING
VOOR AANBIEDERS VAN NASCHOLING
IN REIZIGERSGENEESKUNDE

2014

INHOUD	PAGINA
1. Inleiding	1
2. Toetsing en certificering van opleidingen nascholingen	1 - 2
2.1 Procedure	
3. Kwaliteitsnormen opleidingen en nascholing	2 - 5
3.1 Normen met betrekking tot de basisopleiding	
3.2 Normen met betrekking tot de nascholing	
4. Instellingsaccreditatie LCR	6 - 7
4.1 Inleiding	
4.2. Voorwaarden	
4.3 De bevoegdheid tot accrediteren	
4.4 Aanvraagprocedure instellingaccreditatie	
4.5 Tarief	
5. Instellingsaccreditatie in de praktijk	8 - 9
5.1 Scholingsaanbod	
5.2 Dossiervorming en controle	
5.3 Accreditatie toekenning	

---

1. Inleiding

In het kader van de Brede Werkgroep Reizigersadviesing heeft een kwaliteitswerkgroep normen opgesteld voor opleiding en nascholing van artsen die gezondheidsadviezen geven aan reizigers. Deze normen geven weer aan welke voorwaarden opleidingen en nascholingen moeten voldoen om door het LCR gecertificeerd te kunnen worden. Tot voorkort stonden deze kwaliteitsnormen, tezamen met de voorwaarden voor (her)registratie in het LCR Kwaliteitsregister, beschreven in de “Kwaliteitsnormen Opleiding en Registratie Reizigersgeneeskundige en Reizigersgeneeskundig Huisarts”.

Vanaf 2014 zullen de kwaliteitsnormen voor opleiding en (na)scholing en de kwaliteitsnormen voor (her)registratie in twee aparte documenten worden weergegeven, namelijk: “Kwaliteitsnormen Opleiding en Registratie Reizigersgeneeskundige en Reizigersgeneeskundig Huisarts” en “Kwaliteitsnormen Opleiding en Nascholing voor Aanbieders van Nascholing in Reizigersgeneeskunde”. Beide documenten zijn te raadplegen via <https://www.mijnlcr.nl/Nascholing-aanbieders>.

Doelgroep:

De “Kwaliteitsnormen Opleiding en Nascholing voor Aanbieders van Nascholing in Reizigersgeneeskunde” zijn van toepassing op opleidingsinstituten die LCR certificering willen aanvragen voor de door hun aangeboden basisopleidingen en/of (na)scholingen aan reizigersgeneeskundig (huis)artsen.

2. Toetsing en certificering van opleidingen en nascholingen

De kwaliteitsnormen voor de opleidingen en nascholingen zijn vastgesteld door de Brede Werkgroep Reizigersadviesing. Opleidingsinstituten kunnen hun opleidingen en nascholingen bij het LCR laten toetsen en certificeren. Het KwaliteitsConsilium beoordeelt of de opleiding aan de kwaliteitsnormen (vorm en inhoud) voldoet. Instellingen die gedurende minimaal 3 jaar hebben aangetoond dat zij kwalitatief goede nascholingen maken, kunnen in aanmerking komen voor instellingsaccreditatie (zie hoofdstuk 4 “Instellingsaccreditatie”)

2.1 Procedure

Een aanvraag voor een toetsing en certificering van een opleiding of nascholing dient bij voorkeur minstens 2 maanden voor de aanvang van de betreffende opleiding of nascholing te gebeuren, om tijdig een beoordeling te geven. Alleen in uitzonderingsgevallen kan een opleiding achteraf beoordeeld worden. In de beoordeling zal worden aangegeven aan hoeveel uur scholing of nascholing in het kader van de reizigersadviesing wordt voldaan.

Een voorbeeld. Een nascholing voor huisartsen over infectieziekten die voor 5 uur geaccrediteerd is door de CvAH en waarin één uur over een relevant onderwerp in de reizigersadviesing gaat, kan voor één uur gecertificeerd worden door het KwaliteitsConsilium van de Brede Werkgroep Reizigersadviesing. Dit telt dan voor een individuele reizigersadviesende huisarts voor één uur binnen de nascholingseis.

Aan de aanvraag van certificering zijn kosten verbonden om de onkosten van afhandeling van de aanvraag te dekken. Na certificering van de opleiding wordt een factuur verzonden. De tariefopbouw voor certificering staat beschreven in bijlage I van het aanvraag formulier voor certificering. De tarieven worden jaarlijks aangepast. Bij een afwijzing wordt minimaal het basistarief in rekening gebracht.

De certificering is in principe vijf jaar geldig, mits de inhoud van de opleiding en het docentencorps onveranderd blijft. Het KwaliteitsConsilium dient in geval van 5-jaars certificering tussentijds op de hoogte gesteld te worden van elke verandering in het programma en/of in het docentencorps. Een herbeoordeling is dan noodzakelijk. Mocht het KwaliteitsConsilium met de veranderingen niet instemmen dan kan tussentijds de certificering worden ingetrokken. Veranderingen dienen door het opleidingsinstituut zelf ruim te voren gemeld te worden, omdat anders ten tijde van de (nieuwe) opleiding LCR certificering niet gegarandeerd kan worden. Na vijf jaar moet een nieuwe aanvraag voor een inhoudelijke herbeoordeling ingediend worden.

Voor opleidingen die in dezelfde vorm en met gelijke inhoud jaarlijks of meerdere keren per jaar worden gegeven, worden jaarlijks certificeringkosten in rekening gebracht. Het LCR stuurt hiervoor jaarlijks een factuur.

Verdere uitleg over het aanvragen van een certificering en het aanvraagformulier zijn via de website van LCR te downloaden (zie <https://www.mijnlcr.nl/Nascholing-aanbieders>).

3. Kwaliteitsnormen opleidingen en nascholing

De volgende kwaliteitsnormen zijn van toepassing op de basisopleiding en nascholing van artsen die de reizigersgeneeskunde uitvoeren voor zover deze betrekking heeft op hun werkzaamheden in de preventieve zorg (reizigersadviesing). Deze preventieve zorg kan plaatsvinden voor, tijdens en na een verblijf in het buitenland. De opleiding wat betreft curatieve zorg valt dus buiten het bestek van deze kwaliteitsnormen. De kwaliteitsnormen voor de basisopleiding en nascholing zijn vastgesteld door de Brede Werkgroep Reizigersadviesing.

3.1 Normen met betrekking tot de basisopleiding

De beschreven twaalf kwaliteitsnormen hebben betrekking op de vorm en inhoud van de basisopleiding.

Normen met betrekking tot de vorm van de basisopleiding

1. De opleiding moet geaccrediteerd zijn door de beroepsvereniging (CvAH/ NVAB / SGRC).
2. De opleiding is goedgekeurd door de toetsingscommissie van de Brede Werkgroep Reizigersadviesing, of te wel het LCR KwaliteitsConsilium voor artsen.
3. De opleiding voor reizigersgeneeskundige moet uit minimaal 30 contacturen bestaan.
4. De opleiding voor reizigersgeneeskundig huisarts moet uit minimaal 12 contacturen bestaan.
5. De opleiders moeten erkende experts zijn op het terrein waarop zij lesgeven, blijkend uit één of meer van de volgende punten:
  - Publicaties in de vakliteratuur op het betreffende gebied.
  - Gedurende meerdere jaren werkzaam op het terrein waarin lesgegeven wordt. Hieronder wordt verstaan dat men daadwerkelijk de praktijk uitoefent in het onderwerp waarin lesgegeven wordt dan wel daadwerkelijk werkzaam is als reizigersgeneeskundig (huis)arts.
  - Registratie als reizigersgeneeskundig (huis)arts en ervaring in de uitvoering van de reizigersadviesing.
  - Lidmaatschap van inhoudelijke commissies die beleid bepalen op het terrein van de reizigersadviesing in Nederland.
6. De opleiding moet tot stand gekomen zijn in samenwerking met (erkende) reizigersgeneeskundig (huis)artsen.

-
7. De opleiding wordt afgesloten met een toets die bij voorbaat vastligt en die ter inzage aan de KwaliteitsConsilium wordt gegeven.
  8. In het geval van een buitenlandse opleiding die niet door een beroepsvereniging geaccrediteerd is, komt norm 1 te vervallen. De inhoud van de opleiding wordt dan individueel getoetst en vergeleken met in Nederland gangbare opleidingen.

Normen met betrekking tot de inhoud van de basisopleiding

9. Algemeen:
  - Kennis over structuur van de reizigerszorg in Nederland: internationale richtlijnen, kwaliteitsaspecten, wetgeving, bronnen van informatie.
  - Kennis over het gebruik van standaarden en protocollen.
  - Kennis over de koude keten, vaccinbeheer.
  - Kennis over epidemiologie van gezondheidsrisico's met betrekking tot verkeer, gezondheidszorg en seks.
  - Kennis over gedrag van reizigers.
  - Kennis over verschillen in risico van verschillende reizen.
  - Kennis over gezondheidszorg in het buitenland, diagnostiek van tropische aandoeningen.
10. Malaria:
  - Epidemiologie, kliniek, preventie, profylaxe en noodbehandeling.
11. Vaccine preventable diseases van reizigers:
  - (Reizigers-) epidemiologie van vaccine preventable diseases.
  - Preventie van hepatitis A, hepatitis B, buiktyfus, gele koorts, rabiës, TBC, Japanse encefalitis, meningitis, TBE.
  - Indicaties voor vaccinatie (protocollen en landenlijst).
  - Werking van vaccins in het algemeen, immunologie.
  - Rijksvaccinatie programma (RVP), andere vaccinatieprogramma's in Nederland, Global Programme for Vaccines and Extended Programme on Immunization (GPV/ EPI), andere vaccinatieprogramma's in het buitenland.
12. Non-vaccine preventable diseases:
  - Diarree: epidemiologie, kliniek, risico's, preventie en behandeling ter plekke.
  - Preventie van ziekten overgedragen via water en voeding.
  - Preventie van ziekten overgedragen door insecten, teken of andere dieren.
  - Preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen en HIV.
  - Preventie van ziekten overgedragen door contact met water en aarde
  - Technische aspecten van voorlichting (veel artsen zullen via andere opleidingen aan deze opleidingsnorm voldoen).
  - Preventie van overige aandoeningen van belang voor reizigers, waaronder
    - arbovirussen (bijv. dengue, St Louis encephalitis, West Nile encephalitis etc.);
    - bacteriële aandoeningen (bijv. rickettsiosen, brucellose, lepra, anthrax, pest, leptospirose, legionella);
    - parasitaire aandoeningen (bijv. bilharzia, leishmaniasis, insecten, slangen, etc.).
  - Hoogteziekte.
  - Kennis over medische risico's van vliegereizen, rondreizen in andere landen en bijzondere reizen, waaronder avontuurlijke reizen.
  - Bijzondere reizigers zoals bijv. langverblijvers, last-minute reizigers, zwangeren, kinderen, immuungestoorden en mensen met een chronische ziekte, ouderen, allochtonen en expatriates.

3.2 Normen met betrekking tot de nascholing

De beschreven zeven kwaliteitsnormen hebben betrekking op de vorm en inhoud van de nascholing

3.2.1. Normen met betrekking tot de vorm van de nascholing

1. De nascholing is goedgekeurd door de toetsingscommissie van de Brede Werkgroep Reizigersadvisering, of te wel het LCR KwaliteitsConsilium voor artsen.
2. De opleiders moeten erkende experts zijn op het terrein waarop zij lesgeven, blijkend uit een of meer van de volgende punten:
  - Publicaties in de vakliteratuur op het betreffende gebied.
  - Gedurende meerdere jaren werkzaam op het terrein waarin lesgegeven wordt.
  - Hieronder wordt verstaan dat men daadwerkelijk de praktijk uitoefent in het onderwerp waarin lesgegeven wordt dan wel daadwerkelijk werkzaam is als reizigersgeneeskundig (huis)arts.
  - Registratie als reizigersgeneeskundig (huis)arts en ervaring in de uitvoering van de reizigersadvisering.
  - Lidmaatschap van inhoudelijke commissies die beleid bepalen op het terrein van de reizigersadvisering in Nederland.
3. De nascholing moet tot stand komen in samenwerking met (erkende) reizigersgeneeskundig (huis)artsen.
4. In het geval van een buitenlandse nascholing die niet door een beroepsvereniging geaccrediteerd is komt de norm 1 te vervallen. De inhoud van de nascholing wordt dan individueel getoetst en vergeleken met in Nederland gangbare nascholingen.
5. Intercollegiale toetsing (ICT) kan meetellen als nascholing, mits deze aan de omschreven voorwaarden voldoet (zie paragraaf 4.2. van de Kwaliteitsnormen Opleiding en Registratie Arts op [https://www.mijnlcr.nl/Reizigersgeneeskundig-\(huis\)artsen](https://www.mijnlcr.nl/Reizigersgeneeskundig-(huis)artsen)). Intercollegiale toetsing mag maximaal 50% (of 20 uur) van de voor herregistratie vereiste uren voor nascholing beslaan.

3.2.2. Normen met betrekking tot de inhoud van de nascholing

Binnen een nascholing kunnen zowel basisonderwerpen (zie *Normen met betrekking tot de inhoud van de basisopleiding*), als aanvullende onderwerpen zitten. In ieder geval wordt aandacht besteed aan nieuwe ontwikkelingen.

6. Nieuwe ontwikkelingen.
In iedere nascholing moet minstens 1 lesuur aan nieuwe ontwikkelingen in één of meerdere onderdelen van de basisonderwerpen besteed worden.
7. Aanvullende onderwerpen kunnen zijn:
  - Fysisch / chemische gezondheidsrisico's.
    - Duiken en "zeevaart geneeskunde".
    - Kou, hitte en hoogte.
    - Milieu, straling, luchtverontreiniging.
  - Problemen van het reizen.
    - Begeleiden van zieke reizigers, repatriëren.
    - Reisproblemen: jetlag, reisziekte, zuurstof voor reizigers, etc.
  - Specifieke groepen.
    - Expeditiegeneeskunde.
    - Migranten.
    - Asielzoekers.
    - Zorg voor militairen; speciale vaccins: anthrax etc.; biologische oorlogsvoering
    - Expatriates; gezondheidszorg in het buitenland uitgebreid; diagnostiek van tropische aandoeningen uitgebreid.
    - Impats; zorg voor in Nederland verblijvende werknemers van buitenlandse bedrijven

-
- Frequent flyers
  - Psychologische aspecten van langdurig verblijf in het buitenland.

Terugkerende reizigers.

- Terugkerende reiziger met koorts.
- Terugkerende reiziger met diarree.
- Terugkerende reiziger met huidproblemen/ tropische huidandoeningen.
- Pre- en post-travel keuringen.

Diversen.

- Beheer van een reizigersadvies- en vaccinatiebureau.
- Emerging infections.
- Internet / automatisering.
- Ongevallen op reis

---

4. Instellingsaccreditatie LCR

4.1 Inleiding

Het bureau LCR kan instellingen de bevoegdheid verlenen activiteiten te accrediteren. Instellingsaccreditatie is het voorwaardelijk recht dat een instelling wordt toegekend om in eigen beheer of eigen regie ontwikkelde competentiebevordering te accrediteren en aan te bieden en het recht om programma's van geaccrediteerde deskundigheidsbevordering samen te stellen en aan te bieden. Aanbieders van nascholingen die gedurende minimaal 3 jaar hebben aangetoond dat zij kwalitatief goede nascholingen maken, kunnen in aanmerking komen voor instellingsaccreditatie.

4.2 Voorwaarden

Instellingsaccreditatie kan alleen worden toegekend aan instellingen die (na)scholing voor reizigersgeneeskundigen en reizigersgeneeskundige huisartsen verzorgen. Tevens dient de instelling aan de volgende voorwaarden te voldoen:

1. De kwaliteit van het aanbod van deskundigheidsbevordering moet aangetoond van goede, constante kwaliteit zijn, dat wil zeggen dat aanbieders van nascholingen gedurende minimaal 3 jaar kwalitatief goede nascholingen moet hebben gemaakt.
2. De instelling dient aan te tonen onafhankelijk te zijn van eventuele financiers. Dit houdt in dat zowel het onderwerp als het programma onafhankelijk tot stand komt en past binnen de onderwijsbehoefte van de betreffende specifieke groep reizigersgeneeskundig (huis)artsen op wie de nascholing zich richt.
3. De instelling dient aan te tonen dat zij zich richt op de behoefte aan deskundigheidsbevordering van de reizigersgeneeskundige (huis)artsen en dient daarnaast een meerjaren-onderwijsplan en een daarvan afgeleid jaarplan te hebben.
4. De instelling dient het LCR elk kalenderjaar vooraf te informeren over alle nascholingen die gaan plaatsvinden, zodat het LCR op haar website een overzicht kan geven van het actuele nascholingsaanbod. In het overzicht moet minstens per nascholing het volgende worden weergegeven: titel nascholing, datum nascholing, de doelgroep, hoe vaak de nascholing plaatsvindt (eenmalig of meerdere keren in jaar) en voor hoeveel uur LCR accreditatie wordt toegekend.

In gevallen waarin de regeling voor de aanvraag tot instellingsaccreditatie niet voorziet of onhelder is, beslist het KwaliteitsConsilium.

4.3 De bevoegdheid tot accrediteren

Instellingen, waaraan instellingsaccreditatie is toegekend, zijn bevoegd in eigen beheer ontwikkelde deskundigheidsbevorderende activiteiten te accrediteren en aan te bieden. Bij het accrediteren toetst de instelling of de deskundigheidsbevorderende activiteit aan de eisen voor programma-accreditatie voldoet zoals die omschreven zijn in paragraaf 3.2 "Normen met betrekking tot de nascholing".

Bij het accrediteren volgt de instelling het beoordelingskader van het LCR.

Het is instellingen niet toegestaan vormen van individueel onderwijs te accrediteren.

Uitzonderingen van bevoegdheid tot accrediteren:

(Her)certificering van de basisopleiding tot reizigersgeneeskundige of reisgeneeskundig huisarts dient altijd ter beoordeling te worden voorgelegd aan KwaliteitsConsilium.

Daarnaast dienen cursusvormen die nog niet eerder zijn toegepast binnen de reizigersgeneeskunde altijd ter beoordeling worden voorgelegd aan KwaliteitsConsilium.

4.4 Aanvraagprocedure instellingaccreditatie

Een aanvraag tot instellingsaccreditatie kan schriftelijk worden ingediend bij het bureau LCR en zal ter beoordeling worden voorgelegd aan het KwaliteitsConsilium. De aanvraag kan per mail worden gestuurd naar kwaliteit@lcr.nl of schriftelijk naar:

LCR
t.a.v. KwaliteitsConsilium
Postbus 1008
1000 BA Amsterdam

De volgende stukken dienen bij de aanvraag te worden meegestuurd:

- een met redenen omkleed verzoek tot het toekennen van instellingsaccreditatie, datum, naam contactpersoon, naam instelling
- jaarplan
- jaarverslag
- statuten of reglement van de organisatie. In dit reglement moet een beschrijving zijn opgenomen van de structuur van het bestuur en de wijze waarop het curriculum tot stand komt. Tevens moet duidelijk zijn hoe nascholingen voor reizigersgeneeskundige (huis)artsen worden georganiseerd.

Uiterlijk 2 maanden na ontvangst van het verzoek beslist het KwaliteitsConsilium over de toekenning van instellingsaccreditatie. Het KwaliteitsConsilium kan deze termijn eenmaal verlengen met 8 weken. De indiener van het verzoek wordt hiervan schriftelijk geïnformeerd. De toekenning van de accreditatiebevoegdheid wordt in een overeenkomst met de aanvrager vastgelegd en bekend gesteld.

De instellingsaccreditatie wordt initieel voor een periode van 1 jaar toegekend. Na die periode kan, op verzoek van de instelling en afhankelijk van de bevindingen tijdens de visitaties, nogmaals voor een periode van 3 jaar en vervolgens 5 jaar de bevoegdheid worden toegekend. Hierbij wordt aan dezelfde criteria getoetst die gelden voor de initiële toekenning.

De bevoegdheid tot instellingsaccreditatie vervalt indien aan (een van) de genoemde voorwaarden niet meer wordt voldaan. Indien daarvoor redenen aanwezig zijn kan het KwaliteitsConsilium, in afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onder opgave van die redenen besluiten instellingsaccreditatie voor een kortere periode toe te kennen.

4.5 Tarief

Voor instellingsaccreditatie geldt hetzelfde tarief als voor losse certificeringsaanvragen. Er zal dus per unieke (na)scholing een factuur in rekening worden gebracht. Voordeel is echter dat de nascholingsaanbieder een maal per jaar alle facturen tegelijk ontvangt.

Voor de opbouw van het tarief voor certificering, zie bijlage 1 van het aanvraagformulier voor certificering (zie <https://www.mijnlcr.nl/Nascholing-aanbieders>)

---

5. Instellingsaccreditatie in de praktijk

In hoofdstuk 4 zijn de voorwaarden geschetst omtrent instellingsaccreditatie. In hoofdstuk 5 zullen enkele voorwaarden van instellingsaccreditatie nader worden toegelicht voor de dagelijkse praktische uitvoer ervan.

5.1 Scholingsaanbod

Het LCR informeert professionals over het actuele LCR gecertificeerde nascholingsaanbod voor reizigersgeneeskundig (huis)artsen en reizigersverpleegkundigen via www.mijnlcr.nl en via magazine Update. Het is van belang dat het LCR op de hoogte is van het actuele nascholingsaanbod. Instellingen met instellingsaccreditatie dienen daarom minstens elk kalenderjaar een nascholingsoverzicht aan het LCR voor te leggen, waarin wordt weergegeven wat de planning van nascholing is waaraan men LCR accreditatie wil toekennen. In het overzicht moet het volgende worden opgenomen: titel nascholing, datum nascholing, de doelgroep, hoe vaak de nascholing plaatsvindt (eenmalig of meerdere keren in 1 jaar) en voor hoeveel uur LCR accreditatie wordt toegekend. Het nascholingsoverzicht kan worden gemaild naar kwaliteit@lcr.nl

5.2 Dossiervorming en controle

Van elke nascholing waaraan accreditatie door het instituut is toegekend, dient een dossier te worden gevormd. Elk dossier moet het volgende bevatten:

- Aanvraagformulier voor certificering (zie <https://www.mijnlcr.nl/Nascholing-aanbieders>)
- Programma / uitnodiging van de nascholing
- Lijst docenten en curriculum vitae*
- Cursusmateriaal / hand-outs
- Eventueel kopie van de accreditatie van andere registraties
- Eventueel eind toets (en antwoorden)
- Eventueel evaluatieformulier van nascholing

* jaarlijks kan er bij het LCR opgevraagd worden of het CV van een spreker al bekend is bij het LCR. Indien bekend, dan hoeft het CV niet in het dossier te worden opgenomen.

Het KwaliteitsConsilium zal jaarlijks steekproefsgewijs minimaal één nascholing per opleidingsinstituut met instellingsaccreditatie beoordelen aan de hand van het gevormde dossier van het instituut. Een beoordeling neemt gemiddeld twee maanden in beslag. Bij goedkeuring wordt het instituut daarover per brief door het Consilium geïnformeerd. Indien blijkt dat het Consilium bij het beoordelen van een nascholing tot een andere conclusie komt dan wat er door het opleidingsinstituut aan accreditatie is toegekend, dan zal er contact worden gelegd met het instituut. In uitzonderlijke gevallen kan het Consilium de instellingsaccreditatie van het opleidingsinstituut intrekken.

5.3 Accreditatie toekenning

Er kan alleen accreditatie worden toegekend aan onderwerpen uit de nascholing die relevant zijn voor de reizigersgeneeskunde. De inhoud en vorm van een nascholing dient te voldoen aan de normen zoals gesteld in paragraaf 3.2 “normen met betrekking tot de nascholing”

Accreditatie wordt afgerond in halve uren. Een kwartier over heel en een kwartier voor heel wordt naar boven afgerond.

